

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 16 kor. Fél évre 8 kor.
Negyed évre 4 kor.

Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 12 koronáért
kapják a lapot.

Egyes szám ára 16 fillér.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató:

Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok
az utcán is árusítottak.

Helyszűke miatt több közlemény kizorult a számunkból. Ezekre tehát csak legközelebb térhetünk vissza.

Ki kormányoz Magyarországon?

Ezt a kérdést vetette föl gróf Andrássy Gyula lapja a bereg megyei alispánnak szándékosan felkavart ügyből kifolyólag. Azóta az alispánt felígésztették, fegyelmi folyik ellene és — nem sikerült Wekerlét úgy összeveszíteni Tiszával, hogy az előbbi miatt a képviselőház feloszlatajának álláspontjára helyezkedett volna. Más eszközökhöz kellett tehát folyamodni a gonosz terv megvalósítása érdekében.

Mert gonosz az Andrássy Gyula terve, igen gonosz. Mindenáron bele akarja hajszolni a kormányt a követválasztásokba, aminek hogy milyen kiszámíthatatlan következményei lehetnének, azt élénken megvilágítja a *kormányparti* Pesti Hírlap husvétii vezércikke. Ez a cikk — leszámítva a munkapárt-ellenes frázisait, amelyek csak annak a leplezésére szolgálnak, hogy tulajdonképpen a *munkapárt álláspontját védelmezi*, — becsületesen mutat rá a házfeloszlatás veszedelmeire s így minden igaz magyar embernek a szívéből beszél.

De mit törődik Andrássy a nemzettel, sőt a választójjal is! Nem ezért folytat ő csökönös küzdelmet a munkapárt s immár a kormány ellen. A hatalom kell neki, amit csupán a választások után remél elnyerhetni olyképp, hogy a küllelenségek ellen meghozott kivételes törvényeket a munkapárt ellen alkalmazná. S hogy önző célját elérhesse, — nézzük — mire nem vetemedik ez a legsötétebb politikai jellem.

Ő is irt egy husvétii cikket a saját lapjába, amelyben — természetesen — a házfeloszlatást sürgeti. Ennek azonban a Pesti Hírlapban felsorolt jövőbeli veszedelmeken kívül egy multban gyökerező nagy akadálya is van. Ez az 1915. évi IV. törvény cikk, amelyet éppen Andrássy Gyula és Apponyi Albert kívánságára alkottak meg; s amely a képviselők mandátumát a háboru utánig meghosszabbítván, *erkölcsi lehetetlenségnek* mondja ki a képviselőháznak háboruban való feloszlataását s a követválasztások elrendelését. Persze, amikor az ellenzéki Andrássy és Apponyi grófok ezt a törvényt követelték,

nem is álmodtak arról, hogy még a háboru alatt kormánypartiak is lehetnek; ami pedig bekövetkezővén, ime szemben találják magukat saját alkotásukkal. Mit cselekedjen most Andrássy? A husvétii cikkében kijelenti, hogy az említett törvény nem lehet tilalomfa, mert a házfeloszlatás a királynak korlátlan joga. Ha tehát — ugymond — a feloszlataás erkölcsi lehetetlenség, akkor a királyt is meg kellett volna fosztani ettől a jogától. Hogy micoda politikai elvetemültség ez az érvelés, azt rögtön meg fogjuk érteni ha kissé ide figyelünk.

Magyarországon — hála Istennek — még nincs bolsevik abszolútizmus. Itt még alkotmányos formák között közösen hozza meg a törvényeket az arra jogosult két tényező: a korona és az országgyűlés. Az országgyűlés tehát meghozta a háborus követválasztást eltiltó 1915. IV. t.-cikket, a király pedig — mivel annak *tárgalmához hozzájárult* — szentesítette azt. Az ilyen szigorú szabályossággal meghozott törvény rendelkezései — legyenek bár a legszubjektivebbek — mindenkire, legelsősorban annak *meghozóira* kötelezők; változtatni rajtuk pedig megint csak alkotmányjogilag kifogástalanul, vagyis a király és országgyűlés által hozott *ujabb törvénnyel* lehet, amely amaz hatályon kívül helyezi.

Nos, mit akar tenni Andrássy? Mivel nincs kilátás arra, hogy az 1915. IV. t.-cikket hatályon kívül helyező újabb törvényt az országgyűlés többsége megszavazná, sőt, hogy olyant a mai kormány — lelkiösmerete ellenére — elő is terjesztene, *tehát a királyt szeretné befolyásolni, hogy — amiként ő teszi — dezavualja előbbi felfogását és egyszerűen lőkre a saját hozzájárulásával hozott, saját kezével szentesített, így önmagára is kötelezőnek vállalt 1915. évi törvényt és minden újabb törvényes intézkedés nélkül oszlassa fel a képviselőházat.*

És ez az ember merte a volt pártját *alkotmánypart*-nak elnevezni és ez bitorolta a köztudatban az alkotmány védelmezésének különleges hivatását!

De ez még nem minden. Az ifju uralkodó következetes jellemével ragaszkodik a felerészben önalkotta alkotmányos művéhez. az 1915. IV. t.-cikkhez s ezért a házfeloszlatás helyett a *megegyezést* kívánja a választójog kérdésében. Erre törekszik Wekerle is a kormány jobbjával, mert csak így

hozható mielőbb tető alá az ominózus törvényjavaslat. Ellenkező esetben, új választásokkal *évekig* elhúzódna annak sorsa.

Ámde Andrássyinak éppen ez a megegyezés nem kell, mert ez által a hatalmát örökre veszve látja. Mit csinál hát? *Megakadályozza* a választójog törvény megvalósítását oly módon, hogy ragaszkodik annak minden nemzetietlen pontjához, vejevel: gróf Károlyi Mihállyal és a parlamenten kívüli elemekkel kezefogva küzd a Wekerle-kormány ellen s hogy ez meg ne valósíthassa a kompromisszumot, beléköti az adójavaslatokba és a kormányt *megbuktatni* törekszik. Ami ha sikerülne neki, reméli, hogy ő lenne miniszterelnök, s akkor kierőszakolhatná a királytól a házfeloszlatást.

Nem hivatásunk védelmezni Wekerléeket, akiknek előbb-utóbb *ügyis megássa a sírját a belső egyenetlenség*. Ennyi gonoszság láttán azonban indítatva érezzük most mi megkérdezni, hogy ki, helyesebben *mi* kormányoz Magyarországon? A jobb belátással párosult hazafias lelkiösmeret-e, amelynek Wekerle és kormányában, nemkülönben pártjában *többségben* levő hívei a birtokosai, vagy pedig a megrogzött gonoszság és rut önérdék-e, a minek Andrássy és kisebbségben levő hívei a megtestesülései?

Tudjuk, hogy nehéz Wekerléék helyzete. De nem kell félniük Andrássyékától, mert a haza javára szóló törekvéseikben mindég megkapják a többséget — a munkapárttól. És az igazán nincs sehol az alkotmányban, hogy a kormány csak a saját pártjával kormányozhat, hanem az *országgyűlés* többsége van ennek feltételül kijelölve. Ez pedig ma a munkapárt.

—chl.—

A választójog.

Cikkek a házfeloszlatásról. — Wekerléék a megegyezés mellett, Andrássyék a kormány ellen. — Megakarják bukztatni a kormányt. — Apponyi a királynál. — Döntő minisztertanács.

A választójog öröde a husvétii szent ünnepek alatt sem húzódt meg sötét otthonában, sőt éppen feltámadás ünnepére szemérmetlenkedett elő kihívólag egy rosszmájú cikk keretében. A cikket gróf Andrássy Gyula, az összedrótított új kormánypart vezére írta a „Magyar Hírlap”-ba és pedig — a kormány ellen. Persze azért a munkapárttal vitáz, de tulajdonképpen a kormányt támadja, amikor azt mondja, hogy a hatalom és felelősség ma

nem a kormányé, hanem a többségé. Tiltakozik az ellen, hogy a mandátum meghosszabbító törvény, amely a képviselőház háboru alatti feloszlatását „erkölcsi lehetetlenségnek” mondta ki, tilalomfa volna, mert — ugymond — akkor a királyt is meg kellett volna feszíteni a házfeloszlás jogától. Elismeri, hogy a munkapárt nem áll vissza többségi hatalmával, azt is elismeri, hogy a választás a szavazók harctéren levő tetemes részével szemben méltánytalanság lenne, mégis forcirozza a házfeloszlalást.

Mintha sejtette volna Andrássy cikkét ugyancsak a husvétii számában okos és hazafias szempontból hasznos cikket hozott a kormányparti Pesti Hírlap. A kompromisszum mellett tör lándzsát, mert a háborus választás a választók többségének távollétében meghamisítása volna a nemzeti akaratnak. Felelteti, hogy a főispánok presszionálhatók a felmentett szavazókat és a kormány visszavételére a kivételes háborus törvénnyel; különben pedig Vázsonyi nemzetellen választójogával nem is mérhetőék a győzelmet. Fel sorolja a tárgyi akadályokat is: a háboru alatt tilos gyűlékezési és sajtószabadságot vissza kellene állítani, de viszont ez korlátozás nélkül sem maradhatna, pl. a békeellenes vagy bolsevik agitátorok izgatásait nem lehetne megengedni. És a katonaképviselők jelöltségével hogyan lennének? A katonai parancsnokság jelölne ki, hogy ki léphet fel képviselőnek? Végül ha választás lenne, amelynek az egész országban 30 nap alatt meg kellene lenni, akkor a rendfenntartásra olyan katonai erőt kellene a fronttól elvonni, aminek a háboru látná a kárát. Mindezek alapján oda konkludál a cikk, hogy nem lehet választani háboru alatt, de ha mégis, egy novellával meg kell csinálni a szavazás a tilkosságát a magyarul irni olvasni nem tudók részére. Persze nincs híján a különben helyes cikk a munkapárt csúpkedésének, amelytől pártkaszásával (?) korruptióval stb. gyanúsít, de ez csak maszlag a kormányparti újságtól nem vehető rossz néven.

A Pesti Hírlap aztán kedden megismételte a husvétii mondanivalóját, ami nyilván válasz nemcsak Andrássy cikkére, hanem mindazon intrikákra, amelyek Andrássyék és sajtójuk részéről a kormány ellen folytak. Ez a sajtó a sorok között vagy nyíltan folytonosan támadja a kormányt, amelynek tagjait is két részre osztja: a kompromisszum és a választójog híveire. Pedig valójában úgy áll a dolog, hogy gróf Apponyi Albert kivételével, aki — úgy látszik — Andrássy felfogását osztja és Vázsonyi kivételével, aki azért nem mer nyíltan színt vallani, meri nem akar kevésbé radikálisnak feltűnni, mint Andrássy, az egész kormány és a kormányparti többség Wekerlének, tehát a meggyezésnek a híve.

Becsatlánt a koncertbe a bécsi Neue Freie Presse c. lap is szintén a meggyezés mellett foglalván állást. Azt írja, hogy a rekviráltság és aratás ideje nem alkalmas köveválasztásra. De meg ha választatnának, olyan erős ellenzék lépne föl a választójoggal szemben, hogy egy éven belül még a képviselőházban sem menne keresztül. Feltéve, hogy 1919. tavaszára mégis keresztülmenne, a főrendiházban akadna meg, ahol alig lenne neki többsége. Meg kellene tehát reformálni a főrendiházat, ami legalább még egy évtizeddel venne igyónybe. A választójog hívei tehát a házfeloszlalással rosszul járnának. A meggyezéssel ellenben hamar nyugvópontra kerülhet az ügy.

Polónyi Géza is jobb belátásra szeretné bírni Andrássy egy cikkében, amelyben élesen keresztül lát annak szitáján. Ófalságának kellene — ugymond — egy célzást tenni arra, hogy ha elkerülhetetlen lenne a házfeloszlalás, nem fogja a kivételes törvények hatalmát egy kisebbségi kormány (szóval Andrássyék) kezébe letenni, hanem egy pártok felett álló kormány kezébe a biztosra veszi, hogy Andrássy rögtön beadná a derekát.

De persze, minden szó falra borsó! Andrássyék nem szűnnek meg tovább áskál-

lódni Wekerlék ellen. S mivel félnek, hogy megegyezik a munkapárttal, még erősebb harcot indítanak ellene. Feldőlöznek inkább a választójogot és riszkiozzák, hogy csak évek múlva, vagy akkor se legyen meg és az adójavaslatokkal próbálják megbuktatni a kormányt. gróf Károlyi Mihály és a többi bolsevikiek persze szívesen segítkeznék nekik.

Hogy miképp nyer megoldást a kérdés azt csak sejteni lehet, tudni nem. Egy bizonyos, hogy király ma is ragaszkodik a pártok megegyezéséhez s nem sok eredménnyel járt Apponyi keddi audenciája, amely Vázsonyi sikeretlenségét volt hivatala helyreterepálni. Épp ilyen kevés sikere volt a tegnapielőtti minisztertanácsnak, amelyen már Apponyi is hajlandóknak mutatkozott a békés megoldásra. A kompromisszumos tárgyalásoknak tehát meg kell kezdődni.

VISZKETEGET!

Rüh, sömör és mindennemű bőrbaj bizzos gyógyszerre a

BORÓKA-KENŐCS.

Nem piszkít és szagtalan. Ára 3, 5 és 9 kor. Hozzávaló Boróka szappan 5 kor. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykőrös.

Veszprémben kapható:

Földes Lajos gyógyszerárban, Kosuth Lajos etc.

Czernin vádolja a cseheket.

Gróf Czernin Oupkár külügyminiszter kedden fogadta Bécs város küldöttségének tisztelegését, amelyre hosszabb beszéddel válaszolt. A román békéről, majd az általános békével kapcsolatos dolgokról szólt és élesen vádolta a cseheket, akik az ellenség kezébe játszanak és hazafutást követnek el. Ezek, meg a területi hódítás és a mindenáron való béke hívei oszozzák a háboru elhuzódását. — A külügyminiszter beszéde lényegében a következő:

Legelőször is nem hiszlek háboru Wilson amerikai elnök ékeletén. Bécs és Berlin közö, ami nem is szűnhet. Azt gondolhatja, hogy Bécs jó társ az általános békére, mert hiszen uralkodónk is beszéletesen akarja a békét, de a szövetségi hűséget sohasem szegjük meg. Ezután megemlékelt, hogy Wilson február 11-i beszédének négy alapelvén tehát az általános békéről tárgyalni. Váratlan volt ama telepezése, hogy Clemenceau francia miniszterelnök a mostani nagy német offenzíva előtt kérdést intézett hozzá, hajlandó lenne-e tárgyalni a békéről. De amikor a német kormányval való megállapodás után azt felelte, hogy más akadály nincs a békének, mint Elzász-Lotharingo, a franciák nem tárgyaltak. (De azért ók a világot sem akarják hódítani! — A szerk.) Most tehát egyúttal harcolunk a németekkel, akiket épp úgy nem fogunk cserbenhagyni, amint ók sem tettek velünk. (Ez persze nem látszik gróf Károlyi Mihály — bolsevik uraknak! — A szerk.) Nem annexióért, csak területi épességünkért. Amire hogy örüljen spekulálnak ellenségeink, az belső eseményeinkre vezethető vissza. Ellenségeink nem akarják észrevenni, hogy hálójuk megbomlott, az orosz az ukránt, ez a román békét vonta maga után.

A román békéről kijelentette, hogy a jelentéktelen határkiigazítások a jobbára lakatlan területeken (De nekünk jelentősek! — A szerk.) nem annexió, csak katonai biztosítékok. Ismétli, hogy nem fogjuk ellenségeink-

nek a szabad támadást biztosítani. Miért nem áll Románia Oroszországgal a békeszálathoz, az oroszól talpalattnyi földet sem kértünk. Ismerteti ezután a határkiigazításokat. Az al-dunai kereskedelmi hajózás és a Vaskapu biztosítására a turn-szeverini magaslatokig toljuk ki határainkat és 30 ezer bérbé vettük az itteni hajógyárakat. Ezenkívül az Osztróva, Mare Corbu és Limeanu szigeteket is bérelni fogjuk. A petrosényi szénbányáknál is több kilométeres határkiigazítás lesz, köztük a Szurdok szorosban a Laimis magaslat is a miénk lesz. Ezzel Nagyszében és Fogaras lesznek biztosítva. Az összes fontosabb szorosoknál: Predealnál, Bodzánál, Gimesnél, Békásánál és Tölgyesenél előre toljuk a határt, a hármás országhatár is a kezünkbe jut s ez biztosítja Magyarország és Bukovina kapcsolatát. A Csernovic felé való határkiállítás pedig e fővárost védi. Ezeket kötelesség volt megszerezni újabb támadás ellen. (Bizony az volt!) — A szerk.)

Megismételte ezután a háboru elleni nemzetközi megállapodásokra és a fegyverkezés csökkentésére vonatkozó már ismert fel-fogását. Ellenségeink közül erre csak Wilson törekszik komolyan.

A román béke gazdasági és kulturális előnyeiről emlékezett meg, a gabona, élelmiszer, kőolaj, vasút és hajózási kérdések biztosításáról. Továbbá állami védelemben fognak részesülni a katolikus egyház és iskola, a zsidók pedig egyenjogúsítva lesznek Romániában. Gátat vetünk az irredentizmusnak és kértszendevett honfitársaink kárpótolva lesznek. Románia ha jól viseli magát, megkap-hatja Besszarabiát. Hogy milyen barátságos lesz a szövetségi viszony, az Románia jövőbeli politikájától függ. Elmondta ezután a Romániával és Ukrajnával való drucsera-forgalomnak már eddig is nagy jelentőséget és kilátást lát megjegyzi, hogy hamis az annexionisták törekvése, mert nekünk nem terület, hanem gazdasági biztosítás kell a jövőre. — Szerbiában is nagy a békehajlandóság. Szívesen leszünk vele jóviszonyban, úgy Montenegroval is, hiszen nem akarjuk megsemmisíteni őket. De Bulgáriának meg kell kapni a bogár védekeket. Mindég tiszteletes békére törekedtet, de ezt nem könnyű-rögtünk, hanem ki fogjuk kényszeríteni.

Végül a jövőre meghosszabbításról szól. Ezek először a mindenáron békét akarók, a „megvetésre méltó halgák”. (Ez is Károlyi Mihálynak szólott. — A szerk.) Franciaországban hamar elbánnának velük. Ezek az ellenséges támadó szellemnek mindig új táplálékot adnak s éppen az ellenkezőjét érik el, amire törekszenek. Vegyemek példát a királyunkról, aki akarja a békét, de csak tiszteletes békét fog kötni. Már három ilyen ködtünk. Ellenségeink is kezdik belátni, hogy csak jövőre akarjuk biztosítani és azt ki akarjuk és ki is fogjuk kényszeríteni. Ezen az uton kiméltetlent fog haladni.

A másik akadályait a békének az annexionisták. Ferdítés azt állítani, hogy Németország orosz tartományokat annektált, mert azok maguk vetették magukat védő karjaiba Leninék anarkijája elől. Mindkét csoport — annexiosok és pacifisták — jóhiszeműen ugyan, de késeletelik a békét. De meg nem akadályozzák, a legutóbbi hetekben sokat haladtunk az általános béke felé. A nagy világdramá utolsó fejezete kezdődik.

A harmadik csoport a háboru elnyújtói között — s ezek nem jóhiszeműek — Ausztria egyes politikai vezeterei. Ellenfeleink katonailag nem bírván legyőzni, belpolitikai viszonyainkban és egyes politikai vezetereinkben reménykednek, akik a csehek táborába tartoznak. Nemrégiben már tárgyalhattunk volna a nyugati hatalmakkal, amikor hirtelen elhalárolta az antánt, hogy jobb lesz még várni, mert belpolitikai eseményeink kilátást nyujtanak arra, hogy a monarchia hamarosan védtelen lesz. (Sajnos, nekünk magyaroknak is vannak ilyen „cseh”-jeink! — A szerk.) Egyes népképviselők áskálódnak a német szövetség ellen (Nálunk is! — A szerk.), az államesme ellen

dolgoznak és egy szavuk sincs a gaz áruló cseh csapatok és a magyar állam megcsontítására irányuló cseh törekvések ellen. Sőt az immunitás védelme alatt nagy beszédeket tartanak, ami nem egyéb felszólításnál az *ántánthoz* a harc folytatására. A nyomorult Masszaryk nem áll egyedül, vannak *Masszarykok* a monarchián belül is. Nem vadöl általánosságban, mert tudja, hogy a cseh nép nem szonos a vezérével, akik az *ántánt* győzelmétől várják céljuk elérését és csak félrevezetik a népet. Apellál ez ellen a magyar és német néphez, amelyek emberfeletti végezték a háboruban és a többi népekhez, fogjunk össze a hazáruók ellen és a *legutolsó*, *döntő harcban* legyen mindenki a helyén.

Veszprémmegyei Ujság.

Lapunkra 1918. április 1-től kezdve új előfizetést nyitunk.

Előfizetési ár:

egész évre 16 K

fél évre 8 „

negyed évre 4 K

Egyes szám ára a *csütörtöki* és *vasárnapi* lapból 16 fillér.

Lelkészek, tanítók, k. jegyzők évi 12 koronáért kapják a lapot.

A kiadóhivatal.

Hirek.

Erdei iskola.

A fővárosból érkezik hozzánk a hír, hogy ott április 19-én nagyszabású hangversenyi rendeznek a Zenakadémiában, a melynek célja a gyöngy és beteges hadiárva részére *erdei iskola* létesítése. Az iskolát Sopronban állítanák fel, amely városnak egyik kiváló orvosa, az altruista érzelméről ismert dr. Mancinger Vilmos volt a terv jótékony kezdeményezője.

A humanus eszme, amely ugy higieniai, mint szociális szempontból elsőrendű, nem ösmereitlen a veszprémiak előtt. Ugyanezték valóra váltása érdekében terjesztett elő javaslatot a város orvoskarának egyik jeles orv. Réthy Ede főorvos, a József kir. herceg szanatórium egyesület veszprémi fiókjának február 28. án tartott közgyűlésén, amikor — mint ismertettük — az előadás művészi szépségeivel erősítvén a tudomány meggyőző érveit, lélekbe markoló hatással igyekezett meggyőzni hallgatóságát a tüdőbajok elleni előzetes védekezés szükséges módokról, amelyek között első helyen áll a gyermek-sereg szabadban, jó levegőn való iskoláztatása.

Szivhezszóloóbban, több hozzáértéssel és nemesebb szándékkal mi sem propagálhatjuk az erdei iskola jótékony eszméjét, mint ahogy Réthy Ede tette azt. De hiszen nem is szorul az bővebb magyarázatra! A mindig tiszta, oxondús levegőnek üdítő, gyógyító és erősítő hatása a füledt, poros iskolaszoba kártékony hatásával szemben minden gondolkodó ember előtt ismeretes. Nem az ész feladata tehát az egészségtelen hadiárva valóban megváltó intézetét megvalósítani, hanem a szívét, a melyhez Réthy doktor annyi közvetlenséggel szólított s amelynek most magasztos példát mutatnak a soproniak.

Ha dr. Óvári Ferenc orsz. képviselő, a szociális alkotások lelkesült bajnoka, dr. Veressy Gyula kir. tanácsos tanfelügyelő, a gyermeknevelés lelkiismeretes ellenőre és a többi nemeslelkű emberhez, akiknek dr. Réthy főorvos az erdei iskolát különös figyelmükbe ajánlotta, hathatós pártfogásukba vennék azt, rövidesen Veszprémben is testet öltene az eszme csakugy, amint Sopronban be fog következni.

Vegyük fel tehát a nemes versenyt dunántúli városkollégánkkal s ha a kezdeményezésben nem is előzhettük meg, *siessünk* azt megtenni a gyakorlati kivétel terén.

— Köz. bizottság. A vármegyei közg. bizottság e hó 10-én tartja rendes havi ülését.

— A társadalom a gyermekszanatóriumokért. A magyar gyermekvédelem egyik legfontosabb ágazatának, a beteg gyermekek megvédésének ügyét szolgálja a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület, amely most számol be dr. Fodor Oszkár kir. tanácsos, főigazgató jelentésében háboru tévékenységéről. Szinte leküzdhetetlennek látszó nehézségek dacára megépítette Balatonszabadin a beteg hadiárva első gyermekszanatóriumát, amely háborus komoly alkotás felavatása iránt az ország társadalmia ostromlan lelkesedést tanusított. Ezen intézetben is, mint az egyesület másik balatoni szanatóriumában: Almádban díjtalanul kezelik a nemzet beteg kisdedeit, akiket kiserőjűkkel együtt ingyen vasutijeggyel is ellát a Gyermekszanatóriumok központja (Budapest, VIII. Stáhy-utca 15.) ahova a bélyegtelen felvételi folyamodások intézőndők. — Balatonszabadin legelsősorban hadiárvaikat, fogságban sanylódk, rokkantak és katonai szolgálatot teljesítők kisdedeit veszik fel. A társadalom magyar viszonyok között szinte páratlanul mondható érdeklődéssel és áldozatkészséggel kísérté állandóan figyelemmel a Zsófia Gyermekszanatórium cél-tudatos munkáját, amennyiben hét évi fennállása alatt 2,786.000 korona vagyonhoz segítette. A lefolyt évben a Balatonszabadi Gyermekszanatóriumra 411.554 koronát, az Almádi szanatóriumra és egyéb gyermekvédelmi célokra 97.734 koronát fordított az egyesület, míg a Központi Zsófia Gyermek-kórházra, mely a főváros egyik legszebb helyére, a Rózsadombra első építési részlet gyanánt 300.000 koronát irányított elő. Amikor több lett a felnőttek halála, drágább a gyermekek élete, akkor a Gyermekszanatórium kormányzó-tanácsa csak azt kéri a nemzeti társadalmától, hogy gondojon némi adomány-nyal arra a védtelen gyermekvilágra, amelynek megmenekését az első magyar gyermekszanatórium nagy feladatává tűzte.

— A városi párt ülése. A veszprémi Városi Párt a „Korona” vendéglő sörözőjében e hó 9-én kedden délután 5 órakor ülést tart, dr. Óvári Ferenc orsz. képviselő elnöklésével. Az ülés tárgya a közgyűlés előkészítése.

— Katonai tornaoktatás. Amióta a veszprémi áll. polg. iskola épületét átalakítottak tartalékkórházzá, azota a tanulók tornagyakorlatokat nem végezhettek, ami nagy hátrányára volt testük kifejlődésének. E bajon segítendő, az igazgató kérelmére Nagy László alezredes, állomásparancsnok elrendelte, hogy a fiatalokat Kuruc Lajos hadnagy szabadgyakorlatokra oktassa, ami mellett elméleti oktatásban is részesülnek a fegyelemről, engedelmességről stb. A testnevelésből június 15.-én zárógyakorlatok lesznek, amikor a legügyesebbek emlékjelvényt fognak kapni a tisztokartól. — Az ifjaknak napjainkban oly fontos testneveléséről való fejetén gondoskodásáért őszinte elismerés és köszönet illeti az alkotások terén már annyiszor kifutott állomásparancsnokot, nemkülönbön a tanulók lelkes oktatóját.

— Városi közgyűlés Veszprémben. Veszprém város képviselőtestülete e hó 10-én szerdán közgyűlést tart.

— Hadi-jótékonyági alap. A főispáni jótékonyági alapra 1918. március 29-től április 4-ig befolyt önkéntes adományokból a 2558—2614. sz. nyugtákra összesen 4610 K. előző kimutatás szerint 109011 K 50 f. Hozzáadva az 1917. évi kiadást 29044 K 26 f. 1917—18. évben befolyt összesen: 142665 K 76 f. Nagyobb összeggel járultak az alaphoz: Veszprémi Takarékpénztár 1000 K, Walla

Géza Tündérmajor 500 K, Schrikker Sándor Tekeres, Engel Ernő Lepsény, ifju Kiss Károly Margaigergelyi, Lőrinc József Lepsény, 200—200 K, dr. Jánosi József Pozsony, Hanich Ferenc Olaszfalu, Benkő József Jásd, Schejk Román Tés, Fürst János Jásd, Schweizgut István Bánd, Jung János Bánd, Böröcsky Lajos Takácsi, dr. Adorján Gyula Pápa, Szalóky Géza Nemesszalók, Steiger Ferenc Bánd, Barucs Ignác Vecsever, Auerbach János Bánd, Schmitz János Lajoskomárom, Kollontári Sándor Nemesszalók, Berki Lajos Tés 100—100 K. Ezen összegek megfelelő nyugtasszám alatt nyugtáztattak.

— Szinpártoló egyleti gyűlés. A veszprémi Szinművészetpártoló Egyesület választmányja e hó 9-én ülést tart dr. Óvári Ferenc orsz. képviselő elnöklésével.

— Enying bacillusai. A kormány egy újabb rendelkezéssel az enyingi járást ki-kapcsolta a győri vegyvizsgáló állomás kötelekéből, ahova egész Veszprém vármegye tartozott és a székesfehérvári vegyvizsgálóhoz csatolta. Hogy miért? — azt ő jobban tudja.

— Tisztviselők kertészkedése. A veszprémi tisztviselők kertészkedő csoportja részére érkezett petrezelem és sárgarépa magvak — kadden reggeltől kezdve Nagy Lajos csoport-pénztárosnál átvehetők. — Rakni való fehér bab pedig a városi gazdasági hivatalnál szombat reggeltől kezdve vehető át. — A fenti magvakból és babból minden tag egyenlő mennyiséget fog kapni, kivéve akiknek feléráze földjük van, ezek természetesen a megletelel felérész magot kapják.

— A petróleum kezelése. Dr. Bibó Károly alispán a vármegyei petróleumkontingens kezelésével Veszprém város közölemző hivatalát bizta meg. A petróleumot eddig Reiningger Dezső veszprémi fűszerkereskedő kezelte.

— Sorozás a megyében. Az 1894.—1899. évben született népfelkelésre kötelezettek e hónapban újra soroztatnak és pedig a következő sorrendben: Pápán 10.-én, a pápai járásban 11. és 12., a devcserei járásban 15. és 16., Veszprémben 18., veszprémi járásban 19. és 20., az enyingi járásban 22. és 23., a zirci járásban 25. 26. és 27. napján áprilisnak.

— Hadikönyha. Dr. Komjáthy László Veszprém város polgármestere egy egészes eszméjét dolgozta ki. Hadikönyhát öhajjt létesíteni Veszprémben, amely a Deák-féle vendéglőben lenne elhelyezve s amire névbe már tárgyalásokat is folytatott a v. tanács. A cél olcsóért — 2 koronáért — tisztességes ebédet biztosítani. A főzéshez szükséges élelmiszereket a megyebeli birtokosok adnák maximális árért, aminek érdekében az intervallásra már fel is kérte a tanács dr. Ra-imprecht Antal főispánt. A terv szép, csak sikerüljön is megvalósítani.

— Hadikavé gyertya. Ismételen 4000 kgr. hadikavéra tett rendelést az alispáni hivatal a vármegye részére, amiből 1250 kgr. fog jutni Veszprém városának. — 28 méter-mázsza gyertya is érkezik, ebből 3 métermázsza lesz a veszprémieké.

— Egy világtalan érdekében. A szecedi m. kir. postahivatal értesítette a veszprémi postahivatalt, hogy létszámából egy Dudás Lajos nevű postaszolga ezeltől két évvel szolgálat közben teljesen megvakult. Mivel bizonyítani nem tudta, hogy baját szolgálatban szerezte, összesen 620 korona nyugdíjat kap; 5 apró 10 éven aluli gyermeke és felesége van. Már egy éve nyugdíjazva van. Fenti összegből 1 gyermeket sem lehet ma eltartani, nem 7 tagu családot. A szereti hivatal könyvradománygyűjtéssel fenntartotta 1 évig, tovább azonban már nem tudta. A hivatalfőnökökhöz fordult, hogy a nemesszívű embereket kérjék föl, hogy az éhező és nyomorban sanylóddó családot megmentés meg a végelpuszulástól. A jó Isten megfizeti! — Mink is kérjük olvasóinkat, hogy a szeren-

cséltlen világtalant kegyes adományokkal gyámoltani sziveskedjenek.

— A „Darvin.“ Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának április 1.-i száma igen gazdag és érdekes tartalommal jelent meg. A főbb cikkek: Hess: Az állatok szinérzéke. Dr. Révész Béla: Az elemi gondolatról. Dr. Czégényi István: A nemes gázokról. Dr. Gáspár Lajos: A fájdalom-érzések biológiai jelentősége. Molnár Jenő: A hangmérés a hadviselés szolgálatában. Különfélék: A villamos halál. A torpedó hatása. A gazdasági kultúra fejlődése, stb. A külön folyóirat előfizetési ára fél évre 7 K. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal, Budapest. Andrássy-ut 60.

— Vasárnapi Ujság. A lap március 31-iki húsvéli száma pompás képek nagy mennyiségét közli a Múcsarnok tavaszi tárlatáról, a Várszínház átalakított nézőteréről, a terített asztalok kiállításáról stb. Pekár Gyula érdekes vallomásokot irt az otthonáról fővett képekhez. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Radó Antal verse, Lakatos László novellája, Schöpflin Aladár színházi cikke, Kürthy Emil cikke (képekkel) egy nálunk hadifogságban élő orosz festőművészről; Benett humoros angol regénye. Egyéb közlemények: aktuális képek s a rendszer heti rovatok. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 10 korona — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Nemzetközi

Halottszállítási Iroda

Budapest, VI. Andrássy-út 11.
Telefon 167—30.
Exhumál gyorsan és olcsón.
Minden felvilágosítást készséggel ad.

— Mezei egerek irtására „Ratin“ tenyészet. A patkányok, hörszögök, ürgék, egerek irtására már régebben jó sikerrel használják a „Ratin“-t. Dr. Raebkger újabb megkísérelte a mezei egerek irtását „Ratin“-al, melyre a szász tartomány földjei

kedvező alkalmat nyújtottak. Az említett területen már a „Ratin“ kihelyezését követő harmadik napon több ezer hullát találtak a földeken, míg a vadállomány, vagy más szabadon élő állatok között elhullás nem fordult elő. A „Ratin“ tenyészet tehát mezei egerek pusztítására határozottan alkalmas. Bővebb felvilágosítással szolgál a „Ratin“ vezérképviselőség, Budapest. VII. Rottenbiller-utca 30 szám.

Viszkotegséget, Sömört, Rühnt
leggyorsabban elmulasztja
a D. Fleisch-féle eredeti
törvényesen védett
„Skaboform Barna-zsir“
Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fleisch-félet kérjünk.
Próba tégely 2-30 K, nagy tégely 4 K, csalmái tégely 11 K.
Veszprém és vidéke részére főraktár:
Kocsuba Kft. „Fekete sas“ gyógyszerüzára
Veszprémben.
Vételnél a Skaboform-védjegyre ügyeljünk.

KÖLCSÖNÖKET

köztisztviselőknek, nyugdíjasoknak fizetési előjegyzési életbiztosítással kezesség nélkül, továbbá földbirtokokra, házakra ötven évtől egész hatvanöt évi törlesztésre, második helyre tíz évi törlesztésre.

Veszek örökségeket, hárszrseket, életbiztosítási kötvényeket, ezüstneműket

farádi BALOGH CONSTANTIN
BUDAPEST, VI., Vörösmarty-utca 41. szám.
Telefon 170-91. (Válaszbélyeg csatolandó)

BIRTOKOKAT

keresek megvételre, tekintet nélkül terjedelmükre. Közlendő a birtok miveltési ága, termérték, a birtok tehertételei, részletes leírása az épületeknek, fundus instruktus részletezése, vasuti állomás s a birtok ára.

Ajánlatokat kér:
farádi Balogh Constantin
banküzlet
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 41.
Telefon 170—91.

Iskolaszerek, rajzszerok, papirok, minden e szakba vágó cikkek a legolcsóbb áron kaphatók

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczy-ter 3. sz.
(Saját ház.) Telefon 93.
Minden iskolában használható
tanfolyamok raktáron vannak.

Tisztelettel tudatjuk, hogy a

Siófoki Központi Tejesarnokot

megvettük.
Bárki másnál
előnyösebb feltételek
mellett vásárolunk

tejet.

Ajánlatokat kér:
Havasi Vajvállalat
Siófoki Tejesarnoka Siófok,
vagy Központja Kaposvár.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.